

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 P 345218 22 Rev
Sarajevo, 04.11.2022. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amire Sadović, kao predsjednice vijeća, Enise Bilajac i Emine Hulusija, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.B. iz T., ulica ... koju u revizijskom postupku zastupa punomoćnik Drago Reljić, advokat iz Tuzle, protiv tuženog Grad Tuzla, zastupan po Gradskom pravobranilaštvu Tuzla, radi utvrđivanja diskriminacije, otklanjanja posljedica diskriminacije i naknade štete, odlučujući o reviziji tužiteljice, protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 P 345218 21 Gž od 17.03.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj 04.11.2022. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za nadoknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 P 345218 18 P od 23.10.2020. godine, stavom I izreke, odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice koji je glasio:

„1. Utvrđuje se da je od strane tuženog Grada Tuzla prema tužiteljici M.B. izvršena diskriminacija po dvije diskriminacione radnje, obje po osnovima predviđenim u članu 2. Zakona o zabrani diskriminacije, koji se odnose na nejednak tretman tužiteljice:

a) zbog neuvezivanja radnog staža tužiteljici na isti, identičan način kao što je učinjeno za njene kolege : 1.Š.J., 2. H. N., 3. B. F., 4. P. F., 5. A.Š., 6. I. K., 7. A. S., 8. A. S. i 9. R. A., svi iz T..

b) zbog nepreraspoređivanja i upošljavanja tužiteljice na način, kako je to urađeno prema njenim kolegama : 1. S. A., 2. V. B., 3. N. H., 4. R. I., 5. M. O. i 6. H. T., čime je tužiteljica dovedena u lošiji položaj u odnosu na njih i nanesena joj je materijalna šteta, koja se sastoji u tome, da je njeno imovno stanje teže nego što bi bilo, da ista nije izložena neposrednoj, višestrukoj, produženoj diskriminaciji od strane tuženog .

2. Obavezuje se tuženi da uplati na ime tužiteljice doprinose za PIO/MIO Zavodu za PIO FBiH u iznosu 16.069,00 KM, doprinose za zdravstveno osiguranje Zavodu zdravstvenog osiguranja TK i Fondu solidarnosti BiH što ukupno iznosi 10.592,86 KM, doprinose za osiguranje od nezaposlenosti Zavodu za zapošljavanje FBiH i Zavodu za zapošljavanje TK, što ukupno iznosi 1.397,29 KM, porez na dohodak Budžetu TK, u iznosu od 3.140,65 KM, poseban porez za zaštitu od prirodne nesreće Budžetu TK u iznosu od 241,04 KM i opštu vodnu naknadu Budžetu TK u iznosu od 241,04 KM, što ukupno svi doprinosi, porezi i naknade iznose 31.681,88 KM, obračunato na osnovu platnih lista tužiteljice izdatih od JP „Direkcije za izgradnju“ d.o.o. Tuzla, koje su izvršne isprave po Zakonu o radu, sve za period od 01.04.2012. (kao dana do kojeg su tužiteljici uplaćeni doprinosi) pa sve do 30.11.2016. godine (kao dana prestanka radnog odnosa tužiteljice u JP „Direkciji za izgradnju“ d.o.o. Tuzla) i na taj način, poveže radni staž tužiteljici za navedeni period na isti, identičan način, kao što je učinjeno za naprijed navedenih 9 radnika u skladu sa pozitivnim pravnim propisima.

3. Obavezuje se tuženi da na ime naknade pretrpljene materijalne štete za period od 01.01.2015. do 31.12.2019. godine, tužiteljici isplati iznos od ukupno 92.879,33 KM i to za mjesec: 1. januar 2015. godine iznos od 1.465,94 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.03.201. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, februar 2015. godine iznos od 1.316,72 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.04.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 3. mart 2015. godine iznos od 1.478,63 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.05.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, april 2015. godine iznos od 1.478,63 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.06.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 5. maj 2015. godine iznos od 1.432,56 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 6. juni 2015. godine iznos od 1.478,63 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.08.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 7. juli 2015. godine iznos od 1.524,70 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.09.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 8. avgust 2015. godine iznos od 1.432,56 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.10.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 9. septembar 2015. godine iznos od 1.478,63 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.11.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 10. oktobar 2015. godine iznos od 1.478,63 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.12.2015. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 11. novembar 2015. godine iznos od 1.432,56 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 12. decembar 2015. godine iznos od 1.524,70 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.02.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 13. januar 2016. godine iznos od 1.457,74 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.03.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 14. februar 2016. godine iznos od 1.467,07 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.04.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 15. mart 2016. godine iznos od 1.570,37 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.05.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 16. april 2016. godine iznos od 1.476,39 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.06.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 17. maj 2016. godine iznos od 1.523,38 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 18. juni 2016. godine iznos od 1.523,38 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.08.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 19. juli 2016. godine iznos od 1.515,29 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.09.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 20. avgust 2016. godine iznos od 1.609,27 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.10.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 21. septembar 2016. godine iznos od 1.562, 28 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.11.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 22. oktobar 2016. godine iznos od 1.475,02 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.12.2016. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 23. novembar 2016. godine iznos od 1.562,28 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2017. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 24. decembar 2016. godine iznos od 1.562,28 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.02.2017. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 25. januar 2017. godine iznos od 1.591,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.03.2017. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 26. februar 2017. godine iznos od 1.494,41 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.04.2017. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 27. mart 2017. godine iznos od 1.639,30 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.05.2017. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 28. april 2017. godine iznos od 1.494,41 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.06.2017. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 29. maj 2017. godine iznos od 1.639,30 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2017. godine kao dana dospijeća pa sve do konačne i pune isplate, 30. juni 2017. godine iznos od 1.591,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom

počev od 01.08.2017. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,31. juli 2017. godine iznos od 1.542,71 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.09.2017. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,32. avgust 2017. godine iznos od 1.639,30 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.10.2017. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,33. septembar 2017. godine iznos od 1.542,71 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.11.2017. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,34. oktobar 2017. godine iznos od 1.591,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.12.2017. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,35. novembar 2017. godine iznos od 1.591,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,36. decembar 2017. godine iznos od 1.542,71 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.02.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,37. januar 2018. godine iznos od 1.625,51 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.03.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,38. februar 2018. godine iznos od 1.494,41 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.04.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,39. mart 2018. godine iznos od 1.613,53 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.05.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,40. april 2018. godine iznos od 1.564,21 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.06.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,41. maj 2018. godine iznos od 1.662,85 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,42. juni 2018. godine iznos od 1.564,21 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.08.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,43. juli 2018. godine iznos od 1.613,53 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.09.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,44. avgust 2018. godine iznos od 1.662,85 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.10.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,45. septembar 2018. godine iznos od 1.514,89 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.11.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,46. oktobar 2018. godine iznos od 1.662,85 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.12.2018. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,47. novembar 2018. godine iznos od 1.613,53 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,48. decembar 2018. godine iznos od 1.564,21 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.02.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,49. januar 2019. godine iznos od 1.686,87 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.03.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,50. februar 2019. godine iznos od 1.489,67 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.04.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,51. mart 2019. godine iznos od 1.540,19 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.05.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,52. april 2019. godine iznos od 1.613,53 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.06.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,53. maj 2019. godine iznos od 1.686,87 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.07.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate, 54. juni 2019. godine iznos od 1.412,37 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.08.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,55. juli 2019. godine iznos od 1.607,41 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.09.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,56. avgust 2019. godine iznos od 1.606,46 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.10.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,57. septembar 2019. godine iznos od 1.533,44 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.11.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,58. oktobar 2019. godine iznos od 1.679,48 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.12.2019. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,59. novembar 2019. godine iznos od 1.533,44 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2020. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,60. decembar 2019. godine iznos od 1.606,46 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.02.2020. godine kao dana dospijeca pa sve do konačne i pune isplate,kao i da tužiteljici

nadoknadi troškove vještačenja u iznosu od 300,00 KM , a sve u roku od 30 dana od dana prijema prepisa presude“.

Stavom II izreke, tužiteljica je obavezana da tuženom namiri troškove u iznosu od 6.146,50 KM. Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 P 345218 21 GŽ od 17.03.2022. godine žalba tužiteljice je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavila tužiteljica, po punomoćniku, zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i prekoračenja tužbenog zahtjeva, sa prijedlogom da se revizija usvoji ta presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, ili ta preinači tako da se usvoji tužbeni zahtjev uz naknadu cjelokupnih troškova postupka. Pri tome zahtjeva naknadu troškova za sastav revizije u iznosu od 1.095,60 KM.

Tuženi nije podnio odgovor na reviziju tužiteljice.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. ZPP¹, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Tužbenim zahtjevom tužiteljica traži da se utvrdi da je tuženi povrijedio pravo na jednako postupanje prema njoj po dvije diskriminacione radnje i to (1) zbog neuvezivanja radnog staža tužiteljici na isti i identičan način kako je to učinjeno za njene kolege, a poimenično navedenih u stavu I, tačka 1.a izreke prvostepene presude; (2) zbog nepreraspoređivanja i zapošljavanja tužiteljice na način kako je to urađeno prema njenim kolegama pojedinačno navedenih u stavu I tačka 1.b izreke pobijane presude, čime je tužiteljica dovedena u lošiji položaj u odnosu na iste; da se obaveže tuženi da na ime tužiteljice tuženi uplati doprinose i poreze u visini, поближе naveden u stavu I tačka 2. izreke pobijane presude; da joj na ime naknade materijalne štete za period od 01.01.2015. do 31.12.2019. godine isplati novčane iznose sa kamatama, поближе navedene u stavu I tačka 3 izreke pobijane presude; i da tužiteljici nadoknadi troškove vještačenja u iznosu od 300,00 KM.

Neprihvatljiv je prigovor revidentice da je drugostepeni sud propustio sankcionisati pogrešnu primjenu člana 8. ZPP od strane prvostepenog suda, uslijed čega je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. stav 1. ZPP. Suprotno tome, prvostepeni sud je izvedene dokaze, cijenio u skladu sa odredbom člana 8. ZPP i u obrazloženju svoje presude pravilno izložio proces pojedinačne ocjene izvedenih dokaza, njihovog dovođenja u međusobnu vezu i izvođenja zaključka o postojanju odnosno nepostojanju pravno relevantnih činjenica za donošenje odluke u ovom sporu, a kako je to pravilno zaključio i drugostepeni sud u razlozima svoje odluke. Ocjena pravnih učinaka utvrđenog činjeničnog stanja ne predstavlja primjenu člana 8. ZPP, već primjenu materijalnog prava.

Drugostepeni sud je u smislu člana 221. ZPP ispitao prvostepenu presudu i ocijenio žalbene navode žaiteljice koji su od odlučnog značaja sa aspekta predmeta spora pravilno primjenjujući odredbu člana 231. ZPP. Pri ovom, uvjerenje o neosnovanosti žalbenih prigovora tužiteljice drugostepeni sud je opravdao jasnim i potpunim razlozima, a obrazloženje drugostepene presude po svom sadržaju odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP.

Slobodnoj ocjeni izvedenih dokaza od strane suda stranka ne može osnovano suprotstaviti svoju ocjenu dokaza ukoliko ista u sebi uključuje prigovore činjenične prirode, koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

---

¹ Zakon o parničnom postupku (Službene novine FBiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15)

Neprihvatljiv je prigovor revidentice da je drugostepeni sud sudio mimo postavljenog zahtjeva (član 2. stav 1. ZPP), niti je prvostepenu presudu ispitao van granica razloga navedenih u žalbi (član 221. ZPP).

Prema tome, u postupku pred drugostepenim sudom nije učinjena povreda odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP, pa ovaj sud nalazi da nije osnovan revizijski razlog iz člana 240. stav 1. tačka 1. tog zakona.

Nije osnovan ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava (član 240. stav 1. tačka 2. ZPP).

U postupku koji je prethodio reviziji nižestepeni sudovi su utvrdili:

- da je tužiteljica bila zaposlenik JP Direkcije za izgradnju d.o.o. Tuzla (dalje: Direkcija), i na temelju zaključenog ugovora o radu od 01.03.2012. godine obavljala poslove i radne zadatke stručnog saradnika za imovinsko-pravne poslove u Službi pravnih i opštih poslova;

- da je ugovor o radu prestao dana 02.12.2016. godine otkazom tužiteljice;

- da svim zaposlenicima Direkcije su izmirene obaveze uplate doprinosa i poreza na platu i iz plate zaključno sa 31.03.2012. godine;

- da Direkcija zbog lošeg finansijskog stanja zaposlenicima nije uplatila poreze i doprinose iz plate i na platu za period od 01.04.2012. do 30.11.2016. godine (prestanak rada tužiteljice);

- da je tuženi osnivač Direkcije sa 51% osnivačkog uloga,;

- da je tuženi radi prevazilaženja lošeg stanja i s tim u vezi problema zaposlenika Direkcije preuzimao određene mjere pomoći: svim zaposlenicima Direkcije uplaćivao jednokratne novčane pomoći, kao i doprinose za zdravstveno osiguranje;

- da je tuženi po osnovu zahtjeva Direkcije sa obračunom neuplaćenih poreza i doprinosa za zaposlenike koji su stekli uslove za penziju izvršio uplate za: Š.A. za period 01.04.2012. – 30.11.2015. godina, K. I. za period 01.04.2012. – 30.11.2015. godina, S. A. za period 01.04.2012. – 30.11.2015. godina, J. Š. za period 01.04.2012. – 31.01.2015. godina, F. B. za period 01.04.2012. – 31.12.2014. godina, F. P. za period 01.04.2012. – 31.12.2014. godina, S. A. za period 01.04.2012. – 31.07.2014. godina i A. R. za period 27.08.1995. – 27.01.1996. godina;

- da je tuženi povezivanje radnog staža za navedena lica izvršio bez obzira da li su u tom momentu bili zaposlenici Direkcije ili ne. Tako S. A. u vrijeme penzionisanja bila je zaposlenik drugog pravnog lica, ali bez uplate poreza i doprinosa za period dok je bila zaposlenik Direkcije, kao i A. R., koji takođe nije bio zaposlenik Direkcije, ali je isti podnio zahtjev za prijevremeno penzionisanje dok je bio zaposlenik Direkcije. Za period 27.08.1995. – 27.01.1996. godina dok je bio zaposlenik Direkcije nisu mu uplaćeni porezi i doprinosi;

- da na temelju sporazuma o prestanku ugovora o radu zaključno sa danom 31.07.2014. godine, odnosno 13.08.2014. godine u druga javna preduzeća iz Direkcije je prešlo šest zaposlenika i isti su zasnovali radni odnos: S. A. u JKP Komemorativni Centar Tuzla 01.08.2014. godine na radno mjesto inkasant, V. B. u JKP Komunalac d.o.o. Tuzla 14.08.2014. godine, na radno mjesto inkasant, R. I. u Centralno grijanje d.d. Tuzla od 01.08.2014. godine na radno mjesto bravar, M. O. u Tržnice – pijaca d.o.o. Tuzla od 01.08.2014. godine na radno mjesto inkasant, H. T. u JKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Tuzla od 01.08.2014. godine na radno mjesto građevinski tehničar i N. H. u JKP Saobraćaj i komunikacije d.o.o. Tuzla od 01.08.2014. godine na radno mjesto parkirališnog radnika – kontrolora. Nesporno da ovi zaposlenici imaju srednju stručnu spremu da rade na poslovima te spreme. Direkcija za njih nije uplatila doprinose i poreze na platu i iz plate za period od 01.04.2012. godine pa do prestanka njihovog radnog odnosa kod tog poslodavca.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je pravilno zaključio a drugostepeni sud osnovano prihvatio takav stav da tužbeni zahtjev tužiteljice nije osnovan. Za taj pravni

zaključak nižestepeni sudovi su kroz obrazloženje svojih odluka dali jasne i potpune razloge koje kao pravilne prihvata i ovaj sud.

Prema odredbi člana 3. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije² neposredna diskriminacija je svako različito postupanje po osnovama utvrđenim u članu 2. ovog zakona, odnosno svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla da bude dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od nekog drugog lica ili grupe lica u sličnim situacijama.

Pravilan je stav nižestepeni sudova da zaštićeni osnovi predstavljaju ključni element diskriminacije, jer različito tretiranje osoba postaje diskriminacija ukoliko se razlikovanje zasniva na jednom od zaštićenih osnova iz člana 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije.

Odredbom člana 15. stav 1. istog zakona propisano je da kada lice ili grupa lica u svim postupcima predviđenim ovim zakonom, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovatnim da je došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani.

U antidiskriminacijskom postupku tužitelj dokazuje: a) da postoji različito postupanje; b) da je to različito postupanje utemeljeno na jednom od zabranjenih osnova i c) postojanje komparatora ili hipotetičkog komparatora, kao osobu ili grupu osoba koja se nalazi u sličnoj situaciji kao i tužitelj.

Komparator (uporednik) je osoba koja se nalazi u činjenično sličnim okolnostima kao žrtva diskriminacije, s tim da je glavna razlika između njih pravno zaštićena osnova.

Sa stepenom pretežne vjerovatnoće tužitelj je dužan dokazati diskriminirajući osnov i različito postupanje u odnosu na komparatora.

Navodni počinitelj, vjerovatnost diskriminacije može pobiti na dva načina: (1) tako da u postupku sa stepenom sigurnosti dokaže da tužitelj nije u sličnoj ili usporedivoj situaciji sa svojim komparatorom ili (2) da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi već na drugim objektivnim razlozima. Ukoliko ne uspije na navedeni način pobiti vjerovatnost diskriminacije, navodni počinitelj diskriminacije mora sa stepenom sigurnosti dokazati da je različito postupanje bilo objektivno opravdana i proporcionalna mjera.

Zaposlenici Direkcije, J. Š., N. H., F. B., F. P., Š. A., K. I., S. A. i S. A., kojima je tuženi uplatio doprinose i poreze na platu i iz plate, imali su uslove za penziju. Direkcija, kao poslodavac, sa obračunom poreza i doprinosa i dokazima da su te osobe ispunile uslove za penziju obratila se tuženom. Takav slučaj je i sa zaposlenikom, A. R., koji je htio ostvariti pravo na prijevremenu penziju do 31.12.2015. godine, ali to pravo nije uspio ostvariti zbog neblagovremene uplate doprinosa od strane tuženog.

U odnosu na 1. postavljenju diskriminacionu radnju neposredne diskriminacije (neuvezivanje radnog staža) na tužiteljici bio je teret dokaza u stepenu pretežne vjerovatnoće diskriminirajućeg osnova i različitog postupanja u odnosu na komparatora koji je u istoj ili sličnoj situaciji kao tužiteljica.

Protivno pravnom rezonovanju revidentice, osnovano je pravno stanovište nižestepeni sudova, da tužiteljica nije učinila vjerovatnim da je došlo do diskriminacije. U konkretnom slučaju, komparator tužiteljice ne nalazi se u sličnoj situaciji, jer osobe komparatori su zaposlenici Direkcije sa ispunjenim uslovom za penzionisanje, a tužiteljica nije u sličnoj situaciji – nesporno da kao zaposlenik Direkcije nije imala ispunjene uslove za penziju, a niti to iz stanja spisa proizlazilo.

---

² „Službeni glasnik BiH“ broj 59/09 i 66/16

Neovisno o navedenom, u konačnom tuženi je dokazao da se razlika u postupanju ne zasniva na pravno zaštićenoj osnovi već na drugim objektivnim razlozima. Postoje izuzeci od principa jednakog postupanja i mjere uplata pomenutim zaposlenicima Direkcije zbog uvezivanja radnog staža su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti. Razuman je odnos proporcionalnosti između sredstva korištenog od strane tuženog i cilja koji se nastojao realizovati (odlazak u penziju lica koja su ispunila uslove, a koja to pravo nisu mogla ostvariti zbog neuplate doprinosa i poreza od strane Direkcije, a čiji je osnivač tuženi). Propuštanje te mjere u odnosu na tužiteljicu je izuzetak od principa jednakog postupanja (član 5. Zakona o zabrani diskriminacije).

Kako pravna sudbina tužbenog zahtjeva za uplatu doprinosa i naknadu štete izravno zavisi o utvrđenju diskriminacije, to su nižestepene presude u tom dijelu, takođe zasnovane na pravilnoj primjeni materijalnog prava.

Protivno stanovištu revidentice, nižestepeni sudovi su pravilno razriješili tuženikov prigovor neblagovremenosti zahtjeva u odnosu na 2.postavljenu diskriminacionu radnju, zaključivši da je osnovan.

Odredbom člana 13. Zakona o zabrani diskriminacije, između ostalog, određen je rok za podnošenje tužbe za zaštitu od diskriminacije. Stavom 4. ove odredbe je propisano da rok za podnošenje tužbe na osnovu člana 12. ovog zakona je tri godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najdalje pet godina od dana učinjene povrede. Kod kontinuirane diskriminacije rok se računa od dana posljednje učinjene radnje. Rokovi se ne računaju u slučajevima sistemske diskriminacije.

Navedeni zakonski rokovi su prekluzivni čijim protekom tužitelj gubi pravo na podnošenje tužbe.

2.postavljenom diskriminacionom radnjom neposredne diskriminacije, tužiteljica je tražila da se utvrdi diskriminacija zbog neraspoređivanja i upošljavanja tužiteljice na način kako je to urađeno za navedene komparatore.

Kod utvrđenih činjenica, da je osobama komparatorima radni odnos kod Direkcije prestao tokom 2014. godine, da su oni u drugim javnim preduzećima a čiji je osnivač tuženi, nove radne odnose zasnovali tokom 2014. godini, da je o ovome tužiteljica kao zaposlenik Direkcije imala saznanja 2014. godine, to je tužba za 2.istaknutu diskriminacionu radnju neblagovremena, jer je sudu podnijeta dana 22.10.2018. godine, dakle po proteku trogodišnjeg roka iz člana 13. stav 4. Zakona o zabrani diskriminacije.

Ne može se prihvatiti stanovište tužiteljice, koje je iznosila u prvostepenom postupku, u žalbi, i ponavlja u reviziji, da početak računanja roka je vezan za činjenicu od kada je izvršena posljednja uplata doprinosa za PIO radi uvezivanja radnog staža zaposlenika Direkcije, a to je januar 2016. godine kada je tuženi izvršio uplatu za A. R.. Prije svega, revidentica gubi iz vida da nije riječ o komparatoru za 2.istaknutu diskriminacionu radnju, već za 1.istaknutu radnju.

Neovisno o navedenom, tužiteljica za predmetnu radnju nije učinila vjerovatnom diskriminaciju. Osobe komparatori su zasnovali radni odnos srednje stručne spreme, a tužiteljica koja ima visoku stručnu spremu, nije ni tvrdila da je tražila raspored na poslove srednje stručne spreme.

Ostali revizijski navodi nisu od odlučnog značaja za odlučivanje sa aspekta predmeta spora, pa ih ovaj sud nije posebno obrazlagao (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP).

Kako ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti valjalo je reviziju odbiti primjenom odredbe člana 248. ZPP.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava revizije, s obzirom da nije postigla uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Amira Sadović, s.r.